

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΘΕΜΑ Α**

- A.1. Λάθος
- A.2. Σωστό
- A.3. Σωστό
- A.4. Λάθος
- A.5. Σωστό
- A.6. γ
- A.7. β

ΘΕΜΑ Β**B.1. α. Σελ. 182-183 σχολικό:**

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β. Σελ. 183 σχολικό:

Ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ. Σελ. 183 σχολικό:

Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ. Σελ. 183 σχολικό:

Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1. Για το έτος 2000:

$$Α.Ε.Π_{ΤΡΕΧ} = 20 \cdot 5000 = 100.000 \text{ €}$$

$$\text{Πληθυσμός} = \frac{100.000}{1.000} = 100 \text{ άτομα}$$

Για το έτος 2001:

Αφού ο ρυθμός πληθωρισμού είναι 20 %, τότε η τιμή θα γίνει $P = 24\text{€}$.

$$\text{Άρα η ποσότητα θα είναι: } Q = \frac{132.000}{24} = 5.500 \text{ μονάδες.}$$

$$\Delta.T. = \frac{24}{20} \cdot 100 = 120, \quad Α.Ε.Π_{\text{ΣΤΑΘ.}} = \frac{132.000}{120} \cdot 100 = 110.000 \text{ €}.$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.} = \frac{110.000}{100} = 1.000 \text{ € ανά κάτοικο.}$$

Για το έτος 2002:

$$\Delta.T. = \frac{32}{20} \cdot 100 = 160$$

$$Α.Ε.Π_{ΤΡΕΧ.} = \frac{120.000 \cdot 160}{100} = 192.000 \text{ €}$$

$$Q = \frac{192.000}{32} = 6.000 \text{ μονάδες}$$

$$\text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.} = \frac{120.000}{120} = 1.000 \text{ € ανά κάτοικο.}$$

Άρα ο πίνακας συμπληρωμένος είναι:

	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002
Τιμή (σε ευρώ)	20	24	32
Ποσότητα (σε μονάδες)	5.000	5.500	6.000
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (σε ευρώ)	100.000	132.000	192.000
Δείκτης τιμών (%)	100	120	160
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (σε ευρώ)	100.000	110.000	120.000
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π. (σε ευρώ)	1.000	1.000	1.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	100	110	120

Γ.2. Το πραγματικό ΑΕΠ διαφέρει από έτος σε έτος μόνο αν μεταβάλλονται οι παραγόμενες ποσότητες ενώ το ονομαστικό ΑΕΠ εάν μεταβάλλονται τόσο οι παραγόμενες ποσότητες όσο και οι τιμές.

Η μεταβολή του ονομαστικού ΑΕΠ μεταξύ του 2000 και 2001 είναι:

$$\Delta \text{ΑΕΠ}_{01-02} \text{ τρεχ. τιμές} = 132.000 - 100.000 = 32.000\text{€}$$

$$\Delta \text{ΑΕΠ}_{01-02} \text{ σταθ. τιμές} = 110.000 - 100.000 = 10.000\text{€}$$

Συνεπώς, το μέρος της μεταβολής του ΑΕΠ τρέχουσες τιμές που οφείλεται στη μεταβολή των ποσοτήτων παραγωγής είναι 10.000€, ενώ το μέρος που οφείλεται σε μεταβολή των τιμών είναι: $32.000 - 10.000 = 22.000\text{€}$

Γ.3. $\text{ΑΕΠ}_{01\text{σταθ. τιμές}_{02}} = P_{02} * Q_{01} = 32 * 5.500 \Rightarrow \text{ΑΕΠ}_{01\text{σταθ. τιμές}_{02}} = 176.000\text{€}$

$$\text{ΑΕΠ}_{02\text{σταθ. τιμές}_{02}} = P_{02} * Q_{02} = 32 * 6.000 \Rightarrow \text{ΑΕΠ}_{01\text{σταθ. τιμές}_{02}} = 192.000\text{€}$$

$$\Delta \text{ΑΕΠ}_{01-02\text{σταθ. τιμές}_{02}\%} = (192.000 - 176.000)/176.000 * 100 .$$

Άρα η ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού Α.Ε.Π. θα είναι:

$$\Delta \text{ΑΕΠ}_{01-02\text{σταθ. τιμές}_{02}\%} = 9\%$$

Γ.4. Το βιοτικό επίπεδο δεν μεταβλήθηκε από έτος σε έτος καθώς το Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ παρέμεινε σταθερό.

Γ.5. Εκροή εισοδήματος = 6.000€

$$\text{Εισροή εισοδήματος} = 6.000 + 6.000 * 30/100 = 7.800\text{€}$$

$$\text{ΑΕΘΠ}_{02} = \text{ΑΕΠ}_{02} \text{ τρεχ. τιμές} + \text{Εισροή} - \text{Εκροή} = 192.000 + 7.800 - 6.000 \Rightarrow \text{ΑΕΘΠ}_{02} = 193.800\text{€}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1. Έστω $E(P_1 = 10, Q_1 = 120)$ και $E'(P_2 = 20, Q_2 = 80)$ το αρχικό και το νέο σημείο ισορροπίας αντίστοιχα. Τα δύο σημεία ανήκουν στην ίδια καμπύλη ζήτησης, η οποία, ως γραμμική, θα είναι της μορφής $Q_D = \alpha + \beta P$. Σχηματίζουμε το παρακάτω σύστημα δύο εξισώσεων:

$$\left. \begin{array}{l} 120 = \alpha + 10\beta \\ 80 = \alpha + 20\beta \end{array} \right\} \beta = -4 \text{ και } \alpha = 160. \text{ Άρα η συνάρτηση ζήτησης είναι: } Q_D = 160 - 4P$$

Με δεδομένο ότι στην ανώτατη τιμή $P_A = 15$ χ.μ, η ζητούμενη ποσότητα προκύπτει

$Q_{DA} = 100$ και δημιουργείται έλλειμμα ίσο με 60 μονάδες προϊόντος, τότε η προσφερόμενη ποσότητα θα είναι $Q_{SA} = 40$ μονάδες προϊόντος.

Άρα για τη συνάρτηση προσφοράς που προκύπτει μετά τη μεταβολή της τεχνολογίας (S_2), γνωρίζουμε τα σημεία $E'(P_2 = 20, Q_2 = 80)$ και $A(P_A = 15, Q_{SA} = 40)$.

Επομένως η νέα γραμμική συνάρτηση προσφοράς, ως γραμμική, θα είναι της μορφής $Q_{S2} = \gamma_2 + \delta_2 P$. Σχηματίζουμε το παρακάτω σύστημα δύο εξισώσεων:

$$\left. \begin{array}{l} 80 = \gamma_2 + 20\delta_2 \\ 40 = \gamma_2 + 15\delta_2 \end{array} \right\} \delta_2 = 8 \text{ και } \gamma_2 = -80. \text{ Άρα η νέα συνάρτηση προσφοράς είναι: } Q_{S2} = -80 + 8P.$$

Αφού η νέα καμπύλη προσφοράς είναι παράλληλη στην αρχική τότε $\delta_1 = \delta_2 = 8$ και αφού είναι γραμμική και διέρχεται από το $E(P_1 = 10, Q_1 = 120)$ θα έχει εξίσωση: $Q_{S1} = 40 + 8P$.

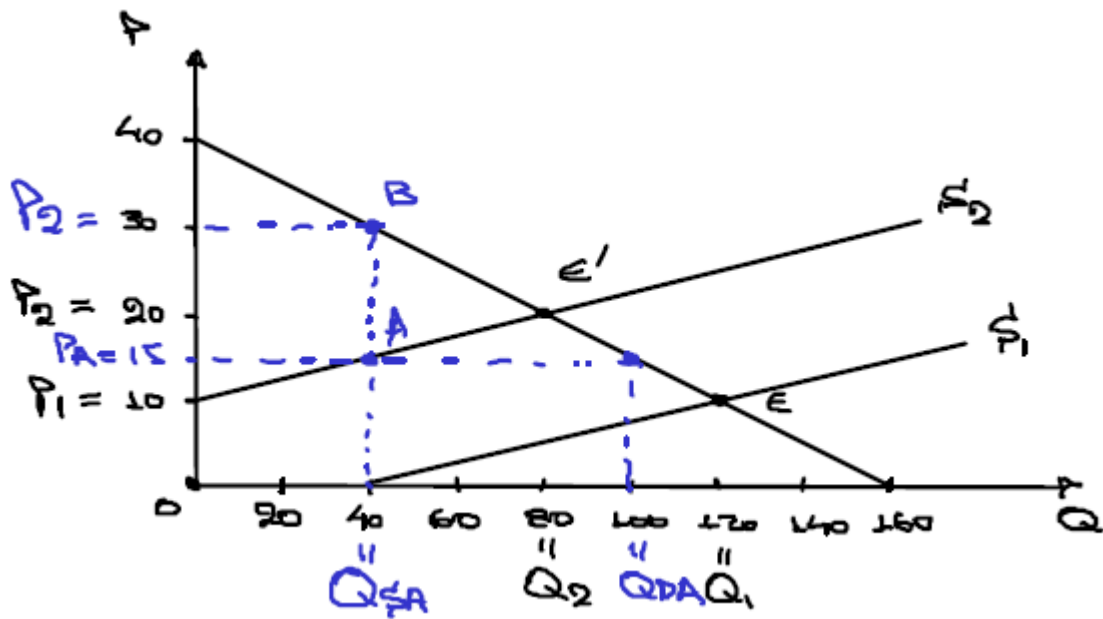
Δ.2. Παρατηρούμε ότι η μεταβολή της τεχνολογίας προκαλεί μεταβολή στην προσφορά, τέτοια ώστε η τιμή ισορροπίας να αυξηθεί και η ποσότητα ισορροπίας να μειωθεί. Αυτό σημαίνει ότι η τεχνολογία παραγωγής χειροτέρευσε προκαλώντας μείωση της προσφοράς.

Δ.3. Η επιβολή ανώτατης τιμής δημιουργεί «μαύρη αγορά» και έστω P_2 η τιμή που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν οι καταναλωτές για να αποκτήσουν την $Q_{SA} = 40$. Θα ισχύει λοιπόν:

$$Q_S(\text{για } P_A) = Q_D(\text{για } P_2) \Rightarrow 40 = 160 - 4P_2 \Rightarrow P_2 = 30 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

Άρα το μέγιστο πιθανό καπέλο θα είναι $P_2 - P_A = 30 - 15 = 15$ χρηματικές μονάδες.

Δ.4. Αφού βρούμε τα σημεία τομής της καμπύλης ζήτησης και των δύο καμπυλών προσφοράς με τους άξονες προκύπτει το παρακάτω διάγραμμα:

Επιμέλεια απαντήσεων
Τσαλίκης Δημήτρης - Οικονομολόγος